

# Oređownik

powiatu



# Urzędowy

rawickiego.

Przedpłata kwartalna  
90 gr.

Wychodzi raz w tygodniu.  
Ogłoszenia wiersz mm. 1 ł. 4 gr.

treść:

54. Przyjmowanie ochotników w roku 1925.
55. Wyciąg z ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej z dnia 23. 5. 1924 r. Dz. U. Nr. 61 poz. 609).
56. Obwieszczenie w sprawie wiosennego czasu ochrony ryb na rok 1925.
57. Obwieszczenie w sprawie przyszczycy.
58. Wkładki na fundusz bezrobocia.
59. Rejestracja ubezpieczonych bezrobotnych.
60. Tepienie szkodników leśnych.
61. Tepienie chrabąszcza majowego.
62. Zatwierdzenie ławników gminy Janowo.
63. Wydzierżawienie rowów przy drogach.
64. Przełożenie ścieżki położonej na terytorjum folwarku Drogi.
65. Ogłoszenie Magistratu. Zamianowanie Przewodniczącego do Urzędu Rozjemczego w Rawiczu.

## Przyjmowanie ochotników w roku 1925.

W myśl art. 62 i 63 ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej z dnia 23. V. 1924 r. uilił Pan Minister Spraw Wojskowych następujące warunki składania podań przez osoby, pragnące odслужи służbę wojskową w charakterze ochotnika.

1) Termin wnoszenia podań do P. K. U. ustalony sadniczo od 1. marca do 15. maja br. zaś dla zgłaszających się na ochotników do lotnictwa do dnia 1. sierpnia br.

2) do wojska stałego w charakterze ochotników będą przyjmowani w roku 1925 mężczyźni urodzeni w latach, 1907, 1906 i 1905.

3) Ochotnicy mają prawo wyboru rodzaju broni mają natomiast prawa wyboru poszczególnych formacji. Ochotnicy przyjmowani są wyłącznie do służby liniowej (nie mogą być przyjmowani do służby administracyjno-kancelaryjnej).

4) Osoby mające zamiar odbyć służbę w wojsku stałym w charakterze ochotników powinni złożyć odwołanie ogłoszenia zaciągu ochotniczego do dnia 15. maja br. a do lotnictwa do dnia 1. sierpnia br. w Powiatowej Komendzie Uzupelnień, właściwej dla faktycznego miejsca zamieszkania, własnoręcznie pisane i podpisane z życiorysem petenta i dołączyć następujące dokumenty:

- 1) poświadczenie obywatelstwa polskiego,
- 2) metrykę urodzenia,
- 3) świadectwo moralności, zalegalizowane przez władzę administracyjną,
- 4) świadectwo zezwolenia ojca względnie prawnej opiekuna na wstąpienie do wojska,
- 5) pisemne zobowiązanie do służby w wojsku stałym przez czas określony ustawą o powszechnym obowiązku służby wojskowej.

Podania oraz załączniki nie podlegają opłacie stemplowej.

5) od ochotników do marynarki wojennej wymaga się ponadto:

- a) świadectwa szkolnego z ukończenia conajmniej 2 klas szkoły powszechnej,
- b) świadectwa ewentualnej znajomości rzemiosła,
- c) zobowiązania do dwuletniej służby w marynarce wojennej, oraz zobowiązania do pozostania po ukończeniu dwuletniej służby jeszcze na okres jednego roku w charakterze szeregowego nadterminowego.

6) ochotników, zgłaszających się do lotnictwa, badają komisje poborowe na ogólnych zasadach.

Zgłaszających się na ochotników do lotnictwa powinni złożyć w Powiatowej Komendzie uzupelnień prócz podania i dokumentów, wymienionych w p. 4.

- a) świadectwo szkolne z ukończeniem conajmniej 6 klas szkoły powszechnej,
- b) świadectwo ewentualnej znajomości rzemiosła,
- c) zobowiązanie do dwuletniej służby w lotnictwie oraz zobowiązanie do pozostania po ukończeniu dwuletniej służby jeszcze na 3 lata w charakterze mechanika, pilota lub strzelca, jako szeregowego nadterminowego.

7) korzystający z prawa do służby półtorarocznej nie mogą być przyjmowani do czołgów, wojsk aerodynamicznych, taborowych, samochodowych i intendantury

Natomiast zgłaszający się do marynarki wojennej będą służyli tylko półtora roku i nie są obowiązani do składania zobowiązań do służby nadterminowej.

8) przegląd ochotników odbędzie się w terminie ogólnego poboru rekrutów roczn. 1904. Termin stawienia się do Komisji Poborowej będzie wskazany w obwieszczeniu o poborze. Do służby w wojsku stałym mogą być przyjęci tylko tacy ochotnicy, których

stan zdrowia odpowiada bez zastrzeżeń kategorii „A“.

9) służbę w wojsku stałem odbywa ochotnik na równi z poborowymi, nie korzystając z żadnych przywilejów z tytułu służby ochotniczej.

10) Podania osób, które nie odpowiadają wymogom pkt. 1, 2, 4, 5 i 7 niniejszego rozporządzenia, komendant powiatowej komendy uzupełnień załatwia odmownie bez poddawania ich przeglądowi lekarskiemu, we wszystkich innych wypadkach ochotnik otrzymuje pisemną decyzję o przyjęciu lub nieprzyjęciu jego podania, po zbadaniu go przez komisję poborową.

11) o ile ochotnik z jakichkolwiek powodów nie odbędzie całkowitego ustawowego okresu służby ochotniczej, a w myśl ustawy obowiązany jest do odbycia służby w wojsku stałem, wówczas służbę odbyłą w charakterze ochotnika w wojsku stałem zalicza się z reguły na poczet obowiązkowej służby w wojsku stałem (licząc służbę odbyłą w czasie pokoju dzień za dzień, zaś w czasie wojny, według zasad ustalonych każdorazowo przez Ministra Spraw Wojskowych.

Czasu służby ochotniczej przebytej w jednym z rodzajów broni do trzech miesięcy, w marynarce wojennej do 6 miesięcy, nie zalicza się na poczet obowiązkowej służby w wojsku stałem.

12) powyższe zarządzenie obowiązuje do czasu wydania rozporządzenia wykonawczego do ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej z dnia 23. V. 1924 r.

Powiatowa Komenda Uzupełnień w Gostyniu  
Komendant P. K. U. Gostyń

(—) S y p n i e w s k i  
major.

Powyższe podaję do ogólnej wiadomości.  
Rawicz, dnia 14. kwietnia 1925 r.

STAROSTA

(—) S t e l m a c h o w s k i.

L. dz. 3847/25 - 7

55.

### Wyciąg

z ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej z dnia 23. 5. 1924 r. (Dz. Ust. Nr. 61. poz. 609).  
Art. 3. Obowiązek powszechnej służby wojskowej powinien być wykonany przez służbę:

- a) w wojsku stałem
- b) w rezerwie i
- c) w pospolitem ruszeniu.

Art. 4. Czas trwania służby wojskowej, o ile ustawa niniejsza nie postanawia inaczej jest następujący:

- 1) w wojsku stałem:
  - a) w wszystkich rodzajach służby wojskowej, prócz jazdy i artylerji konnej 2 lata,
  - b) w jeździe i artylerji konnej 2 lata i 1 mies.,
- 2) w rezerwie do końca tego roku kalendarzowego, w którym rezerwista kończy 40 lat życia.
- 3) w pospolitem ruszeniu do końca tego roku kalendarzowego, w którym zaliczony do pospolitego ruszenia 50 lat życia.

Art. 5. Wiek poborowy rozpoczyna się z dniem 1 stycznia tego roku, w którym obowiązany do służby wojskowej kończy 21 lat życia, i trwa do końca tego roku kalendarzowego, w którym skończył 23 lata życia.

W razie wybuchu wojny wiek poborowy rozpoczyna się z dniem 1. stycznia tego roku kalendarzowego, w którym obowiązany do służby wojskowej kończy 19 lat życia.

Art. 20. Urzędy gminne obowiązane są co roku wypisać do rejestru osoby, podlegające powszechnemu obowiązkowi służby wojskowej, które w danym roku kończą 18 lat życia i które zamieszkują w danej gminie.

Osoby posiadające miejsce faktycznego zamieszkania w dwóch lub więcej gminach, powinny być wpisane do rejestru w każdej z tych gmin.

Osoby, nie mające miejsca zamieszkania, lub których miejsce zamieszkania nie jest wiadomem, obowiązane są zgłosić się osobiście wraz z dokumentami, stwierdzającymi tożsamość ich osoby, w urządzie gminnym, właściwym dla ich faktycznego miejsca pobytu.

Osoby w ustępie 3 wymienione, obowiązane są w razie zmiany miejsca pobytu zgłosić się niezwłocznie w urządzie gminnym nowego miejsca pobytu, wzgl. zamieszkania, który wciągnie je do swego rejestru, zawiadamiając zarazem o przyjęciu zgłoszenia urząd gminny poprzedniego miejsca pobytu.

Obywatele polscy, którzy w okresie wyżej wymienionym, przebywają poza granicami Rzplitej Polskiej, mają osobiście zgłosić się wraz z dokumentami, stwierdzającymi tożsamość ich osoby, we właściwym urządzie konsularnym, który wciąga te osoby do rejestru osób, obowiązanych do służby wojskowej, i wydaje zgłaszającym się pisemne poświadczenie o dokonaniu zgłoszenia.

W razie zmiany miejsca zamieszkania urząd gminny (urząd konsularny) obowiązany jest zawiadomić tę gminę (urząd konsularny) do której odnośna osoba przeniosła się.

Urzędy gminne mogą wzywać osoby, powyżej wymienione do osobistego zgłoszenia wiadomości, wymagających dla rejestrowania.

Art. 21. Urzędnicy stanu cywilnego i prowadzący metryki są obowiązani przysyłać właściwym urząd gminnym corocznie najpóźniej w miesiącu wrześniu każdego roku wyciągi z metryk urodzenia i śmierci, dotyczące osób, wchodzących w wiek poborowy w następnym roku.

W razie opieszałości władza administracyjna I. instancji może zarządzić wykonanie tych czynności na koszt winnego.

Art. 22. Osoby, będące w wieku poborowym, lub wchodzące w ten wiek, są obowiązane do osobistego zgłoszenia się w ciągu ostatnich dwóch miesięcy przed 1 stycznia tego roku, w którym ma nastąpić pobór we właściwym urządzie gminnym z dokumentami, stwierdzającymi tożsamość osoby.

Art. 23. Na podstawie przewidzianych w artykułach poprzednich: zgłoszeń, wyciągów metrykalnych, rejestrów gminnych, tudzież innych dających się spożytkować wskazów oraz wszystkich sprawdzonych danych wciągają urzędy gminne nazwiska poborowych do spisu poborowych w alfabetycznym porządku

Spisem mają być objęci wszyscy poborowi w gminie przebywający.

Przy nazwiskach tych wszystkich poborowych, którzy nie spełnili obowiązku zgłoszenia się w przepisany terminie, winna być zamieszczona uwaga, wyjaśniająca powód niestawienia się, jak: śmierć, emigracja, obłożna choroba, pozbawienie wolności i t. d.

Przy nazwiskach tych wszystkich poborowych, co do których powód niezgłoszenia się nie jest wiadomy, winna być również zrobiona, odpowiednia uwaga.

Art. 24. Spisy poborowych mają być ukończone do dnia 1. lutego.

Spisy te powinny być od tego terminu przez przeciąg dwóch tygodni włożone w urząd gminny do przejrzania. Każdemu pominiętemu w spisie lub niewłaściwie wpisanemu przysługuje prawo żądania uzupełnienia lub sprostowania mylnego wpisu.

Art. 25. Po upływie przewidzianego w art. 24.

dwutygodniowego terminu wyłożenia spisu poborowych, prześle urząd gminny jeden egzemplarz spisu właściwej władzy administracyjnej celem sporządzenia listy poborowej drugi egzemplarz pozostaje w urzędzie gminnym.

Art. 28. Urzędnicy stanu cywilnego i prowadzący metryki obowiązani są na żądanie władzy administracji I instancji udzielać wszelkich wyjaśnień, wyciągów, i odpisów potrzebnych przy układaniu i prowadzeniu list poborowych, oraz wogóle przy czynnościach urzędowych, wykonujących z wykonania niniejszej ustawy.

Art. 73. Rezerwiści obowiązani są do osobistego zgłaszania się na wezwanie władz wojskowych.

O każdorazowej zmianie miejsca zamieszkania rezerwiści mają zawiadomić właściwe urzędy dla spraw meldunkowych.

Art. 75. Zaliczeni do służby wojskowej w pospolitem ruszeniu obowiązani są do zawiadomienia właściwych organów meldunkowych o każdorazowej zmianie miejsca zamieszkania.

Art. 84. Warunki wyjazdu zagranicę obywateli, podlegających obowiązkowi powszechnej służby wojskowej, ustali rozporządzenie Min. Spraw Wojskowych w porozumieniu z Min. Spraw Wewn.

Art. 87. Winny:

1) niedopełnienia bez uzasadnionych przyczyn obowiązku zgłoszenia się lub zawiadomienia w sposób i w terminie, przewidzianym w art. 20, 22, w drugim ustępie art. 73 i w pierwszym ustępie art. 75. lub na zasadzie art. 8. ustęp ostatni.

2) niestawienia się bez uzasadnionych przyczyn przed komisją poborową lub komisją rozpoznawczą, albo wogóle niezgłoszenia się w terminie przed władzą, powołaną do stwierdzenia niezdolności do służby wojskowej.

3) wyjazdu zagranicę bez przestrzegania przepisów rozporządzeń, wydanych na zasadzie art. 84,

4) niespełnienia lub nienależytego spełnienia bez uzasadnionych przyczyn obowiązku, przewidywanego w art. 21, 28 i w ustępie 5 art. 16.

5) przeciwdziałania należytemu ułożeniu wykazów, spisów i list, przewidzianych w art. 23 — ulegnie karze grzywny do 500 zł. lub aresztu do 6 tygodni albo obu tym karom łącznie.

W wypadku pod 4) przewidzianym karę aresztu jako karę główną można stosować w razie działania umyślnego.

Art. 88. Winny czynu, określonego w art. 87 punkt 2) popełnionego w zamiarze uchylenia się od służby wojskowej, ulegnie karze więzienia do lat dwóch.

Art. 89. Winny opuszczenia granic Rzplitej, lub zostawiania zagranicą w celu uchylenia się od służby wojskowej ulegnie karze więzienia do lat dwóch.

Powyższy wyciąg podaję do publicznej wiadomości. Właściwe urzędy dla spraw meldunkowych co do rezerwistów i osób zaliczonych do służby wojskowej w pospolitem ruszeniu są Urzędy Policyjne wzgl. Urzędy gminne i obszary dworskie oraz Pow. Komendy Uzuppełnień. Przy zmianie miejsca zamieszkania winne się powyższe osoby od i zameldować policyjnie, a równocześnie donieść o tym ustnie lub piśmiennie Pow. Kom. Uzup. starego i nowego miejsca zamieszkania przedkładając książeczkę wojskową celem wpisania zgłoszenia.

Osoby zmieniające miejsce pobytu, chociaż tylko na czas przejściowy, są w myśl rozporządzenia b. prezesa regencji poznańskiej z dnia 20. 7. 1905. (Dz. Urz. Rej. Pozn. str. 350) zobowiązane za doścuczynić przepisom meldunkowym w przeciągu 6 dni od dnia przeprowadzki.

Zarazem zarządzam, aby urzędy meldunkowe powiatu rawickiego stwierdzały każdorazowo przy policyjnych od — wzgl. zameldowaniach, czy dany rezerwista lub pospolitak posiada książeczkę wojskową z poświadczeniem przynależnych Pow. Kom. Uzup. o zmianie miejsca zamieszkania, w przeciwnym razie należy winnych podać do ukarania.

Rawicz, dnia 8. kwietnia 1925 r.

STAROSTA

Stelmachowski.

L. dz. 111/25 Tj.

56

Obwieszczenie

w sprawie wiosennego czasu ochrony ryb na rok 1925.

Na podstawie § 14 rozporządzenia policyjnego Ministerstwa Rolnictwa z dnia 29. 3. 1917 r. (Min. Bl. f. Landw. str. 153) wydanego w przedmiocie wykonania ustawy rybackiej z dn. 11. 5. 1916 r. przywracam na rok 1925 i następnie moc obwieszczeniom w przedmiocie rybołówstwa, prezesa Regencji Poznańskiej z dn. 3. 4. 1917 r. (Amtsbl. str. 205) oraz Prezesa Regencji Bydgoskiej z dnia 2. 4. 1917 r. (Amtsbl. str. 176) odnoszącym się do § 14 rozporządzenia policyjnego Min. Rolnictwa z dn. 29. 3. 1917 r. które ustanawiają wiosenny okres ochrony ryb dla wszystkich wód otwartych na czas od dnia 20 kwietnia godz. 6 rano do dnia 31 maja godz. 6 rano.

Poznań, dnia 2 kwietnia 1925 r.

Wojewoda (—) Bniński.

Powyższe podaję do publicznej wiadomości.

Rawicz, dnia 11 kwietnia 1925 r.

STAROSTA

Stelmachowski.

L. dz. 3710/25 -2

57.

Obwieszczenie

w sprawie zarazy pryszczycy.

Z powodu wygaśnięcia zarazy pryszczycy w Dębnie Polskim (Krystjanki) znoszę tutejsze rozporządzenie policyjno weterynaryjne z dnia 2. marca br. (Oręd. Urzęd. nr. I z dnia 7 marca br.) w przedmiocie stłumienia zarazy pryszczycy u zwierząt razi-cowych w miejscowości Dębno-Polskie (Krystjanki).

§ 5 rozporządzenia pol. wet. z dnia 4. lutego br. (Oręd. Pow. nr. 17/25) w przedmiocie zakazu odbywania targów, jarmarków itd. pozostaje nadal w mocy obowiązującej dla całego powiatu rawickiego.

Rawicz, dn a 15. kwietnia 1925 r.

STAROSTA

(—) Stelmachowski.

L. dz. 3885/25

58.

Wkładki na fundusz bezrobocia.

W uzupełnieniu komunikatu z dnia 28. marca 1925 roku, ustęp IV. ogłoszonego w Orędowniku Urzędowym nr. 6 poz. 46. należy wkładki z zakładów pracy na rzecz Funduszu Bezrobocia wpłacać na konto „Zarządu Głównego Funduszu Bezrobocia w Warszawie nr. 9600 P. K. O. Wszelkie formularze do uwiadomień o potrąceniu i uskutecznieniu wpłat winien pracodawca zarządzać niezwłocznie w Obwodowym Biurze Funduszu Bezrobocia w Lesznie ul. Wolności Nr. 16. Telef. 72. -

Rawicz, dnia 11. kwietnia 1925 r.

STAROSTA

(—) STELMACHOWSKI.

L. dz. 3814/25-4

## 59. Rejestracja ubezpieczonych bezrobotnych.

Na mocy rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społ. w porozumieniu z Ministr. Skarbu Mnist. Przemysłu i Handlu, Ministr. Spraw Wojsk. Ministr. Kolei i Ministr. Robót Publ. o postępowaniu zakładów pracy przy ściąganiu wkładek na rzecz Funduszu Bezrobocia Dz. Ust. Rz. P. nr. 84 poz. 817, wzywa wszelkie zakłady pracy które zatrudniają ponad 5-ciu robotników i w myśl ustawy o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia z dnia 18. 7. 1924 r. Dz. Ust. Rz. P. Nr. 67 poz. 650 Art. 1. zobowiązane są do ubezpieczenia na rzecz Funduszu Bezrobocia, najpóźniej do dnia 30. kwietnia 1925 r. RK. Karty rejestracyjne za opłatą portoryjną do nabycia w biurze Funduszu Bezrobocia w Lesznie.

Obowiązek do rejestracji ciąży na pracodawcach pod rygorem odpowiedzialności w myśl § 34. cytowanej ustawy.

Wszelkich informacji udzieli na zapytanie zarząd Obwodowego Funduszu Bezrobocia w Lesznie, ul. Wolności Nr. 16. Tel. Nr. 72, ustnie jak i pisemnie na ostatnie należy załączyć do udzielenia odpowiedzi opłatę portową pisma zwrotnego.

Teren działalności Zarz. Ob. Eund. Bezrob. w Lesznie obejmuje ten sam okręg co działalność Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy, to jest powiaty, leszczyński, rawicki, gostyński, krotoszyński i koźmiński.

Przewodniczący  
Zarządu Obwodowego Funduszu  
Bezrobocia

(—) G u h n

Powyzsze podaje do wiadomości i wzywam wszystkich pracodawców powiatu rawickiego, którzy zatrudniają ponad 5 robotników do ścisłego zastosowania się. —

Rawicz, dnia 18. kwietnia 1925 r.

STAROSTA Stelmachowski.

## 60. Tępienie szkodników leśnych.

Z powodu grożącego znacznego rozmnożenia się korników z rodzaju Cetyńców (*Myelophilus piniperda* i *ninor*) jako następstwa osłabienia żywotności lasów sosnowych przez żer Sówki chojnowki, które masowym wystąpieniem mogą spowodować dalsze zniszczenie lasów przypominam wydane w tej mierze rozporządzenie policyjne w Dzienniku urzędowym byłej Regencji poznańskiej z dnia 10 kwietnia 1911 L. 269311 I. B. dotyczące okorowania ściętych drzew iglastych celem zapobieżenia rozmnażaniu się tych szkodników. —

Okorowanie drzew ściętych ma być ukończone do dnia 15. maja br. a kora spalona na miejscu, przy zachowaniu przepisanych ostrożności dla uniknięcia pożarów.

W celu tępienia tych szkodników winni są właściciele lasów, nie tylko uszkodzonych przez Sówkę, lecz wszyscy zakładać drzewa pułapkowe t. zw. na zacisznej i słonecznej stronie, na krajach lasu halizn i zrębów ścinać po kilkanaście drzew w odstępach pozostawiając je z gałęziami, a najdalej po 8 tygodniach od dnia ścięcia należy drzewa te obciąć z gałęzi okorować a korę i gałęzie spalić.

W wiercanie się korników obserwować można w dolnych partjach pnia, pokrytych grubszą korą, występowaniem wysiąku żywicy w kształcie kulek, zaś w górnych częściach pnia i gałęziach, pokrytych cienką korą, okazaniem się drobnych kupek trocin.

Także stojące, lecz chore już drzewa, osłabione żerem Sówki stanowią doskonałe pułapki i należy je badać co do zawierania się korników, a gdy się

skonstatuje, że wylęgte pod korą gąsieniczki żerując, drażą dalej swe chodniki należy drzewa ścinać, korować a korę i gałęzie palić.

Scinanie drzew pułapkowych może się odbywać przez cały rok, partjami. Bardzo ważnym jest i skutecznym ścięcie drzew pułapkowych w końcu stycznia i z początkiem lutego, gdyż przy sprzyjających warunkach pierwsza rójka następuje już w końcu lutego. Drzewa w tym czasie ścięte należy pilnie obserwować co do zawierania się korników i najdalej do 15 kwietnia okorowywać i korę i gałęzie palić.

Rozporządzenie niniejsze opiera się na Ustawie o zarządzie kraju z 30. 7. 1883 r. §§ 137 i 139, Ustawie o zarządzie policyjnym z 11. 3. 1850, §§ 6, 12, 15 w końcu na ustawie policyjnej polnej i leśnej z 1. 4. 1880 § 34 i nie stosujących się do wydanych zarządzeń spotyka kara pieniężna.

Rawicz, dnia 18 kwietnia 1925 r.

STAROSTA

(—) Stelmachowski.

L. dz. 4017/25 - 4.

## 61. Tępienie chrabąszcza majowego.

Masowe katastrofalne pojawienie się motyli Sówki chojnowki w latach 1923 i 1924, i żerich gąsienic spowodował w kilkunastu powiatach Województwa nieobliczalne szkody, które, nie tylko obecnie lecz i w przyszłości, dotkliwie dadzą się odczuć całej ludności brakiem drewna, mniej może opałowego jak, zdatnego do przetarcia i budulcowego — nie wspominając o podmakaniu gleby i wzmóżonej jej wilgotności, której regulatorem były wycięte obecnie lasy.

W roku bieżącym grożą znowu silnym wystąpieniem dwa wielkie szkodniki z których pierwszy chrabąszcz majowy (*Melolontha vulgaris*, Maikafer) zagraża nie tylko drzewom leśnym lecz w daleko większej mierze rolnictwu, sadownictwu i warzywnictwu.

Chrabąszcz majowy jest znacznie groźniejszy od innych szkodników gdyż on szkodzi podwójnie a to: jako owad doskonały przez obżeranie liści, pęczy i kwiatów drzew owocowych i leśnych, i jako tak zwany „Pedrak (Engerli) przez podgryzanie korzonków wszelkich warzyw, ogrodowizn i sadzonek leśnych, a w plantacjach buraków cukrowych wyrządza ogromne szkody.

Samice chrabąszczy w czasie rójki, w kwietniu i maju, w wiercają się do ziemi w miejscach suchszych i świeżo spulchnionych na 10 do 15 centymetrów i tam partjami składają 60 do 70 jaj, z których po 5 tygodniach wywodzą się pedraki, które żerują w ziemi 4 a nawet do 5 lat, poczem się przepoczwarzają i wylatują jako owad doskonały.

Drugim niebezpiecznym szkodnikiem którego rozmnożenie się zagraża więcej lasom jest motyl Brudnicza mniszka (*Lymantria monacha*) Nonne), której gąsienice żerują najchętniej na świerkach, modrzewiach, sosnach, bukach itp. Opisywanie dokładniejsze zajętości wiele miejsca, a sposób niszczenia gąsienic wskazuje się na miejscu.

Przeciwko takim masowym wystąpieniom szkodników może jedynie być pomocnym również masowy wysiłek społeczeństwa i to systematycznie przeprowadzony co roku, dlatego też zwracam się z uprzejmą prośbą do Kuratorów Okręgu Szkolnego, by zechcieli polecić podwładnym pp. nauczycielom szkół ludowych ażeby, przy pomocy dzieci szkolnych, zajęli się w godzinach wolnych od nauk w miesiącach kwietniu i maju, najlepiej w godzinach rannych otrząsaniem chrabąszczy z drzew w sadach i przydróżnych i niszczeniem ich jak również pozwa-

